

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 — »
Negyedévre . . . 2 — 50 »
Egy órá . . . — 85 »
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
fölszólalások intézendők.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Tallián Béla a közigazgatásról.

Pécs, 1899. október 4.

A képviselőház alelnöke, Tallián Béla, vasárnap tartotta meg török-kanizsai választói előtt beszámolóját, melyben részletesen nyilatkozott közigazgatásunk bajairól s az orvoslás módjáról. Nyilatkozatai megérdemlik a közfigyelmet nemcsak azért, mert Tallián Béla általánosan elismert közigazgatási szaktekintély, hanem azért is, mert érdekes képet nyújt az a küzdelem, melyet ezekben a nyilatkozatokban a párt-ember folytat a szaktekintélylyel, mikor az államosítás mellett olyan érvekkel küzd, a melyek épugy lennének fölhozhatók az önkormányzati közigazgatás mellett is, sőt egyike-másika csakis az önkormányzat mellett szól.

A közigazgatás reformját a megoldásra váró legsürgősebb kérdések egyikének mondja s ebben alig lesz az országban valaki, aki egyet ne értene vele, mert az ellenzék legkevésbé lehet megelégedve közigazgatásunk mai állapotával, a maga névleges autonomiájával, a melyben a kormányhatalom túltengése a legnagyobb mértékben érvényesül anélkül, hogy a központosítás előnyei akármilyen tekintetben is érezhetők lennének benne.

A közigazgatást tehát reformálni kell, ebben egyetértünk a kormánypárttal, csak a megoldási módozat tekintetében térnek el véleményeink. A kormánypárt s ebben Tallián Béla is, mint a pártnak egyik tekintélye az államosításban látja az egyedül hatásos gyógyszert, melylyel közigazgatásunk minden betegsége egy csapásra orvosolható; mi ellenben a létező bajok legtöbbjét a valódi önkormányzat meghamisításában, a központi államhatalom ingerenciájának Tisza Kálmán óta mind nagyobb mérvű nyilvánulásában látjuk s ennél fogva az orvoslás módját abban keressük, hogy a hatalmi körök szorosan elhatároltassanak, az önkormányzatnak biztosítsák az intézkedési jog, az önkormányzati közigazgatás közegeinek köteleiségei és jogai szolgálati pragmatikával meghatározottassanak és a központi államhatalomnak hatályos ellenőrzési jog biztosítsák a törvények helyes végrehajtása tekintetében.

Lássuk hát melyiknek van igaza, még pedig az ellenpárt nagytekintélyű tagja, Tallián Béla érveinek világításában.

Azt mondja Tallián Béla, hogy a közigazgatás főfeladata lesz a bürokratizmus túltengésének megszüntetése és a szakszerűségnek és köteleességtudásnak fokozása az igazgatásban.

Mint a gyakorlati közigazgatás terén sokáig működött főtisztviselő, Tallián Béla helyesen ismerte föl a legfőbb bajok egyikének azt a túlságig vitt bürokratizmust, amely a papírfogyasztásban, tintapazarlásban, kimutatások és jelentések gyártásában meríti ki a közigazgatási gépezet munkarejét. De hogy ezt a betegséget orvosolhassuk, kutatnunk kell annak gyökerét, mert anélkül csak kuruzslást végezhetünk.

Ezt kutatva pedig lehetetlen rá nem jönnünk arra, hogy a bürokratizmusnak ezt a túltengését éppen a központi államhatalomnak az önkormányzati közigazgatás gépezetébe való túlságos beavatkozása idézte elő. Hisz a központi kormányzat és a bürokratizmus édes testvérek mindenütt a világon, míg a helyi önkormányzat mindig szabadabb mozgást, közvetlenséget, a lényegnek a forma fölé való helyezését mozditja elő.

Aki tehát a bürokratizmusnak a közigazgatásból való kiküszöbölését főfeladatnak ismeri el, annak nem szabad a reform módjául az államosítást kijelölni, mert ez azonos eljárás lenne azzal, ha az égési sebet olyképp akarná gyógyítani, hogy a beteget eleven parázssba dugja.

Ami pedig a szakszerűséget és a köteleességtudást illeti, azt éppen úgy lehet fokozni az önkormányzatban, mint az államosításnál; nem kell ahhoz egyéb, mint szigorú képzési törvény, jó szolgálati pragmatika és éber, de igazságos ellenőrzés, amit az önkormányzati közegekre éppen úgy lehet alkalmazni, mint az államiakra.

Igaz, hogy a szakszerűséget és a köteleességtudást nagyban fokozza az állambeli biztonság érzete és a tisztességes megélhetés biztosítása; de ugyan ki állíthatná azt, hogy mindez az önkormányzat körében is elérhető nem lenne. Hisz harminc évi közigazgatási gyakorlat bizonyítja, hogy az önkormányzat inkább biztosítja az

alkalmazottak állását, mint az állami alkalmazás, mert a tisztviselők választásánál sokkal kevesebb igazságtalan mellőzés fordult elő, mint az állami kinevezéseknél.

Az anyagi existencia kérdését pedig eddigi kormányaink éppenséggel kortesznek használták föl az államosítás mellett, mikor a közigazgatási tisztviselők anyagi helyzetének javítására irányuló minden törekvést a küszöbön álló államosításra való utalással fojtottak el; pedig fizetésrendezés és államosítás közt éppen semmi okszerű összefüggés nincsen; a kettőt csak mesterségesen és szembeütő céltartozással kapcsolták össze.

Beszéde további folyamán hangoztatta Tallián Béla, hogy „a részletes végrehajtásban más-más elvek alkalmazandók a magyar alföld, a dunántúli s a többi vidékek igazgatásánál, mint az erdélyi és felső-magyarországi vidékeken“.

Ez ismét olyan igazság, a melynek helyes logikai következménye, hogy a közigazgatás reformja az önkormányzat meghagyásával vitessék keresztül. Mert az állami igazgatás természete hozza magával, hogy ugyanazokban a kormányzati ágakban azonos elvek szerint történjék az igazgatás az állam egész területére kiterjedőleg. A különböző vidékek sajátlagos viszonyainak megfelelő igazgatás csakis a helyi önkormányzat mellett lehetséges, már csak azért is, mert a helyi önkormányzat szervei jobban ismerik a saját vidékük viszonyait és szükségleteit, mint a miniszteri bürokrácia szorongó központi közegek, tehát könnyebben is találhatják meg a helyes elveket a különleges viszonyoknak megfelelő „részletes végrehajtás“-ra, mert hiszen az önkormányzati közegeknek éppen a részletes végrehajtás a főadatuk, amelyben a legtöbb zavart eddig is csak a központi kormány tájékoztatlanóságából eredő kivihetetlen rendeletek okozták.

A községi közegeknek állami adminisztrációs teendővel való túlhalmozása ellen is panaszkodik Tallián Béla s ezért az állami teendőket a községekben is állami közegekkel kívánja elláttatni. Mi azonban ennek szükséges voltát nem vagyunk képesek belátni, mert hisz a baj nem abban rejlik, mintha a községi közegek nem látnák el jól a rájuk bízott állami föladata-

Secessió-söröző.

Ma és minden nap délelőtt 9 órától **meleg villásreggeli**
és friss csapolású pilseni és Pschorr-sör.

kat, hanem abban, hogy nem marad idejük autonomikus teendőik teljesítésére.

Nos hát ha így áll a dolog, akkor az orvoslás módja nem az, hogy vegyük el tőlük, amit jól ellátnak, hanem az, hogy tegyük képesekké a községeket oly munkaerők alkalmazására, a melyek az autonomikus föladatoknak is eleget tehesenek. Ezt pedig úgy érhetjük el, ha az állam a községeket a saját közegeik által teljesített állami funkciókért megfelelő kárpótlásban részesíti; akkor majd tarthatnak a községek annyi munkaerőt, hogy panasza semmi irányban nem lesz ok.

Mindezekből pedig az az üdvösséges tanulság, hogy a szakember — még ha pártember is — a közigazgatás reformjára nézve csak olyan argumentumokat tud fölhozni, a melyek inkább az államosítás ellen, mint mellette szereznek híveket.

A városi költségvetés.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. október 4.

Megirtuk lapunk szombat este megjelent vasárnapi számában, hogy a város pénzügyi és gazdasági választmánya együttes ülésében szombaton délután tárgyalta a város jövő évi főszámvevőileg egybeállított költségvetését.

E költségvetést részletesen ma a következőkben ismertetjük:

Bevételek.

I. Igazgatás.

1. Fizetések visszatérítése:
  - a) Az árvaszék fentartási költségeinek visszatérítése a gyámpénztári tartalékalap jövedelmeiből 3000 frt.
  - b) Egy osztálymérnök, 1 számtiszt és 7 utkaparó fizetésének visszatérítése az utalapból 5065 frt.
  - c) Az anyakönyvvezetők fizetésének megtérítése az államkincstárból 3330 frt.
  - d) Az alapítványi kezelő és ellenőr, valamint egy tanácsnok fizetésének visszatérítése

az alapítványi pénztárakból és a fogyasztási adópénztárból 2450 frt.

2. Késedelmi kamatok és végrehajtási költség 3000 frt

3. Illetőségi díjak 600 frt.

4. A nyugdíj-alap kamatai és a 2%-os évi nyugdíjjárulék 6830 frt.

5. A belvárosi háztulajdonosok által fizetett szemétkihordási-díj 6100 frt.

6. Bér a kizárólagos hirdetési jogért 200 forint.

I. Összeg: 30575 frt.

II. Községi vagyon.

A) Gazdaság és épületek.

7. Földberek 2380 frt.

8. Legelő-adó 2066 frt.

9. Házberek 14620 frt.

10. Kőszénbányabér 1212 frt.

11. Balokányi korcsmabér 425 frt.

12. Termesztmények, anyagok, bútorok, eszközök és fűeladás után 3880 frt.

13. Barmok eladása után 200 frt.

14. Az amerikai szőlőtelep jövedelme 3560 frt.

15. Városi lófogatok által teljesített fuvarok után 12410 frt.

B) Erdészet.

16. Faeladás és termények után:

a) Szálfák eladása után 6229 frt.

b) Szőlőkarók eladása után 2400 frt.

c) Tűzifa eladása után 13290 frt.

d) Apró erdei termények után 320 frt.

e) Erdészeti járulék 777 frt.

f) Házi szükséglet és különféle bevételek 11447 frt.

17. Kőbányabér 970 frt.

18. Homokbányabér 136 frt.

19. Erdei legelők bére 202 frt.

20. Gesztenyeszedési bér 60 frt.

C) Cselekvő tőkék kamatai.

21. Kamat a törzstőke, a regale kárta-lanítási kötvény és magán kötvények után 34705 frt.

D) Jogok és jövedékek.

22. Erdei vadászat 260 frt.

23. Alsó határbeli vadászat 280 frt.

24. Kövezetvémszedési jog 34000 frt.

25. Vasuti kövezetvám 18000 frt.

26. Helypénzszedési jog 63000 frt.

27. Fogy. pótlék hus után 10480 frt.
28. Fogy. pótlék bor után 14950 frt.
29. Telekátiratási díjak 11000 frt.
30. Szikvizadó és ásványvizadó 13900 frt.
31. Városi pótlék a szeszitalmérés adó után 12381 frt.

32. Részesedés az állami italmérés adó 1898. évi tiszta jövedelméből 15742 frt.

33. Házbérkrajcárok 41000 frt.

Állami kárpótlás 24829 frt.

II. Összeg: 371111 frt.

III. Községi tartozás.

34. Járulék a kincstártól a főreáliskolai tanulók tornaoktatásáért 200 frt. (Visszatérítésül a főreáliskola belfelszerelésére az alapítványokból felvett kölcsön kamatai és törlesztési összegének).

IV. Vizvezeték.

35. A vízmű jövedelme:

a) 1436 házi vezeték után és az ipar-telepek után vizbér 17150 frt.

b) Építkezési vizdíj 300 frt.

c) Birságok és vízhasználati jogok 50 frt.

Egyéb jövedelmek:

a) Járulék egyes alapokból 3500 frt.

b) 5%-os vizadó 300 ezer frt állami adó után 15000 frt.

IV. Összeg: 36000 frt.

V. Közegészségügy.

36. Bevételek a temetők után 1500 frt.

37. Balokányi fürdő 1300 frt.

38. Halottszállítási díjak 1200 frt.

39. Vágóhidpénz 2000 frt.

V. Összeg: 6000 frt.

VI. Rendőrség.

40. Mértékhitelítési díjak 4800 frt.

41. Jövedelem a hidmérleg után 1200 frt.

42. Állategészségügyi birságok 60 frt.

VI. Összeg 6060 frt.

VII. Kegyuraság és jótékony célok előmozdítása, segélyezés.

43. Árvatartási költségek visszatérítése 2500 frt.

VIII. Iskola és közművelődésügy.

44. Beiratás és tandíjak, segély és egyéb jövedelem:

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Jogász élet.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

A mai jogászok nem egészen olyanok, mint mi voltunk, a régiek. Pedig azt hinné az ember, hogy az öröklump fogalmának e testet öltött alakjai ma is csak ép olyan szelburdiak, mint apáik voltak. Első pillanatban azt hisszük, hogy így van s csak figyelme-sebb szemlélődés után jövünk rá, hogy bizonyos tekintetben haladtak, de vannak olyan követelmények is, melyekkel szemben hanyatlást mutatnak s csak az élet élvezetei mikéntjének tekintetében maradtak méltó utódai az elődöknek.

A jogászgeneráció a nemzet szívének, az arany fiatalságnak a zömét s bátran mondhatjuk, a javát teszi ki. Minden valamire való érettségizett emberke erre a mesterségre adja fejét is, minekelőtte a szívet már ugyis idehuzta a gyöngyélet sejtelve, melyről eladdig csak még folyton mesélni hallott, belekerül a schlamasztikába, a forrongó, folyton izgatott életbe s négy-öt-hat év alatt egyik bolondságot a másik után követi el — a legkomolyabb arccal, mert hát quasi élet föladatának tekinti azok végbevételét.

Édes, kedves emlékezet! Nekem legalább az, mert soha egy pillanatot sem sajnáltam még, melyet reminiscencia szárnyain az el-

mult szép életben töltöttem, bár nálunk nem oly intenzív a főiskolai élet, mint például a német egyetemeken. Németországban találunk 40-ed, 50-ed éves joghallgatókat, mert ott a Burschenschaftok által kifejlesztett testületi élet szelleme kihat a közéletre is s az egyetem végzett hallgatók egészen a halálukig számítgatják a semestereik számát s vidám poharazás közben még mindig Burschoknak képzelik magukat.

Nálunk az a nagy összetartás nincs meg s azért a főiskolai éveknél nincs is az a nagy szerepe a filiszteréletben. Mert hisz az együttműködés a választások, gyűlések, bankettek és bálók rendezésére terjed ki, — a párba-jokon kívül. Azonban ezek is mily kínosan eshetnek csak meg! Mennyi affér, összeszó-lalkozás, egetverő kiabálás nem esik meg addig, a míg valamit ez az össze nem férhető nép elhatároz. S ez a baj, hogy nálunk mindenki akar és indítványoz, ennél fogva mindenki a maga elmeszüleményét tartja okosabbnak s a végén kisül, hogy a gyűlésen, hol ötvenen vannak jelen, egy és ugyanazon tárgyban ötven indítvány tétellett . . . . . Tes-sék aztán eligazodni ezek közt.

* * *

Jóslást az akadémiai év mikéntjére rendszerint az elnökválasztásból lehet mondani. Ilyenkor pezsgőbb lesz a városi élet, mert ők visszatértek, elfoglalják helyeiket s kezdik a pártoskodást ősi szokás szerint. Az az értelem szerint, mert ez évről-évre változik. Valamikor K. jogász egy reggelen háromszor duel-

lált a jelöltje érdekében, a ki aztán fényesen meg is választatott. Ma? ma két különös jel-szó röpköd a levegőben. Érettebbek pártja és Komolyabbak pártja. Mifele csodabogár ez! Az első a fehértollasok s a hallgatóság idő-sebb elemeiből alakultak, míg a vöröstollasok a fiatalabbak gárdáját képezik s célul tűzték ki, hogy az ellenpárt regresszív törekvéseivel szemben agresszív fellépésükkel a progresszív irányt fogják diadalra emelni. Haj s ezt a hajmeresztő programot te okoztad, óh Jog-filozófia!

A régi időkben, mikor még én is jogász voltam, egy választási kampány alkalmával sehogy sem akadt jelöltünk. A valamire való embereink közül senki sem akart kötélnék állni s így kényszerűségből megválasztottuk az Ön-éretes párt jelöltjét. Ez a párt csupán egy tagból állott s ez az egy tag önmagát je-löltte . . . . .

A következő évben igen derék elnököt választottunk, egyhangulag, minden küzdelem nélkül. Fájdalom, a streberizmus és irigység idő előtt kibuktatta szegényt az elnöki fotel-ből. Nehányan törzshívei, mint Napoleont tá-bornokai, elkísérték őt számkivetésébe is és kiléptünk a körből, hogy a következő év ele-jével ismét diadallal térjünk oda vissza, megvá-lasztván a saját jelöltünket. Óriási küzdelembe került, de sikerült. Ez éppen a követválasztási év után történt s ott szerzett kortestapasz-talainkat érvényesítettük. Folyt a bor özönnel. A vén Nádorban volt a főösszejövétel s a híveket onnét lepedőben kellett az önkéntes mentőtársulatnak hazaszállítania! Ez volt a

a) Beiratási és tandíjak a községi elemi és a zeneiskolában, ugy a magánvizsgálati díjak 6200 frt.

b) Járulék a kath. főgymnasiumtól a tornaoktatásért 400 frt.

c) Beiratási díjak az iparostanonciskolába 3000 frt.

d) Az alsó foku keresk. iskolában 1500 forint.

e) A polgári leányiskolában 2700 frt.

f) Segély és járulék az államtól, a pécsi ipartestülettől 900 frt.

g) Iparengedélyek 600 frt.

h) Zálogárverési feleletek és bírságok 280 forint.

i) Állami segély és a »Pécsi Takarékpénztár« jubileumi alapjának kamatai (a vinctellériskola fentartására) 3000 frt.

VIII. Összeg 18580 frt.

IX. Katonaügy.

45. Laktanyabérek, hálópénzek és egyéb katonai jövedelmek:

a) Laktanyák bére 48623 frt.

b) Gyakorlótér és lőszer őrtanya utáni bér 4304 frt.

c) Átvonuló katonaság hálópénzei és jövedelem a méntelep után 531 frt.

IX. Összeg 53458 frt.

X. Különfélék.

46. Jövedelem a fogyasztási italadók után 121300 frt.

47. Különféle jövedelmek 500 frt.

48. 1898. évi készpénzmaradvány 3 frt.

X. Összeg 121803 frt.

Rendkívüli jövedelem.

49. Előlegek visszatérítése 5000 frt.

A bevételek összegezése.

I. Igazgatás 30575 frt.

II. Községi vagyon 371111 frt.

III. Községi tartozások 200 frt.

IV. Vizvezeték 36000 frt.

V. Közegészségügy 6000 frt.

VI. Rendőrség 6060 frt.

VII. Kegyuraság és segélyezés 2500 frt.

VIII. Iskolaügy és közművelődés 18580

forint.

IX. Katonaügy 53458 frt.

X. Különfélék 121803 frt.

Rendkívüli bevétel 5000 frt.

legszebb választásunk, mert a következő már ismét olyan limonádészerű volt.

* * *
A választást közvetlen nyomon követi az ismerkedési estély és ezzel megkezdődik a lumpolás szakadatlan láncolata. Az ifjuság jelleméhez képest ezeknek a karaktere is évről-évre változik. Ez leginkább ki fog tűnni, ha két példát egymással szembeállítunk.

Feltűnnek előttem az ösök. Ma már mind nagyurak, akkor még valamivel kisebb urak. Ilyeneknek látom ma én is őket. Mert urak voltak. Nem szédelés új ruhákkal, melyek mint régiek adtak el — hanem valódi uraságok jártak a pécsi két tornyu épületbe. Hamisítatlan ősi magyar vér csörgedezett bennük s ki is mutatták az ősi virtust, ha kellett.

1887. év január havának egyik vasárnapján a reggeli mise után párosával bandukoltunk vissza a gimnáziumba, a szokásos prédikáció meghallgatására. A mint a hosszú, feltöltött teraszra értünk, a szomszédos Ribay-féle kávéház erkélyén is megindult az élet. Vagy tizen mozogtak ott, az éjszakát átdorbézolt jogászok. Eleinte szellemes kérdéseket intéztek hozzánk, melyekre válaszolni az időben erkölcsi érzetünk persze szigorúan tiltotta. Megbotránkoztak makacs hallgatásunk miatt s csakugyan kezdetét vette az ágyuzás. Az ezenközben neki bátorodott cigánybanda Rákócynak gyors ütemű hangja mellett hullott a gimnáziumi teraszra tömördek pezsgős és boros üveg és pohár, hatalmas harci kiáltások kíséretében. Öreg csöszünk, a vén osztálytö-

Összesen 651287 frt.

A bevételekkel szemben a jövő évi összes kiadás 828.936 frtban van előirányozva. A kiadások egyes tételeinek részletes ismertetését holnapi számunkban fogjuk közölni.

Hírek.

Pécs, 1899. október 4.

A divat.

Hogy mi a divat? Ki tudna vagy ki merne erre határozottan megfelelni. Hisz' annyiféle csudálatos formát és diszítést lát az ember, hogy alig tudja ma már meghatározni, hogy ez divatos, amaz pedig kevésbé az. Azt szokták manapság hangoztatni, hogy minden szép és minden meg van engedve, a mi tetszik.

A sok szép és tetszetős köztül kiválasztani a legjobbat: a divatlapok kötelessége. Alig huszhuszonöt esztendővel ezelőtt még a divatlapoknak hire sem volt. Az izléses öltözködés módját a szabók irányították s persze mindegyik a saját egyéniségét igyekezett érvényesíteni. Hogy ez vajmi sokszor izléstelen volt, talán mondani is fölösleges s divat ő felsége rá sem ismert teremtésére, ha az földköri utjából megtért.

Egy csapásra megváltozott ez a helyzet az első divatlap megjelenésével. Az asszonyok örömmel üdvözölték a még akkor nagyon is gyöngye csemetét, a mely az idők folyamán megizmosodott s nélkülözhetetlen kedvességével meghódította mindazok szívét, a kik a zsarnok divat szeszélyességének hódolni akarnak.

A mióta a magyar viseletet száműzték s az egész világon nemzetközi a műveltek viselete: Magyarországot elárasztották a különféle idegennyelvű s különösen német divatujságok. Nagy volt ezeknek a veszedelmessége. Hisz' idegen szellemükkel asszonyaink lelki világát támadták meg s megbénították a magyarosság érzelmét, a melynek ápolása pedig első sorban is a nő kötelessége.

Érthető örömmel üdvözölték tehát az első igazi magyar női lap: a Divat Ujság megjelenését. Jóformán elüljáró beszéd nélkül köszöntött be s magyaros, takaros voltával annyira kedvessé tette magát, hogy sokan talán meg se tudnának nélküle lenni. A többi divatlapnak

ugyanis nagy hibája volt, hogy a párisi és londoni drága és pazar öltözékekkel csak fölkelte a kevésbé módosak vágyódását, de mindennapi szükségletüket kielégíteni nem tudta. Az kell pedig a takarékos magyar háziasszonynak első sorban, hogy a ruha olcsó legyen és — divatos, de ne olyan, hogy drága pénzen megcsináltatva: barátnői közül kiríjon vele, a kik irigységökben még azt mondják, hogy az a ruha divatját multa.

E lep számot vetett ezzel a követeléssel s a magyar nők középosztályát megtanította, hogy miképp készítsék el olcsón otthon a ruhájukat. Fáradozása sikerült. A polgári leányiskolában a tanítónők segítőtársa az ujság, mert szemléltető magyarázatai a kézimunkaóráknál nélkülözhetetlenek. Huszonnégyszer egy esztendőben, hónaponként kétszer jelent meg nyolcoldallas nagy föllepje. A tiszta és nagy fametszetű képek mellett bő magyarázó szöveg van figyelemmel a ruha legparányibb részére is, hogy könnyen lehessen utánozni. Munkájában megakad a fürge női kéz: ott van a minden számhoz mellékelt duplaoldallas nagy szabásmintaiv. Ákom-bákomjai, szelvényben-hosszában futó vonalai s a rajta levő betűk, számok és szavak csak a tudós férfinak érthetetlenek: az asszony, leányfürtös feje föléje hajol s biztos ujjal követheti a helyes szabás vonalát s ha mégis megtévedne: a szabásmintát körül foglalo magyarázó szöveg helyes utra igazítja. Színes divatképe is van. Havonként mellékelik a laphoz s rendszeren öt-hat divatos ruhát viselő hölgy alakja van rajta. A divatkép tulsó oldalán divatos hajviselet van. A szerkesztőség csudálatos leleményességgel mutat be hónaponként öt-hat fésülködési módot. Az ujság gyakorlati eszejárására vall, hogy a kézimunka-mellékleten számol olvasóinak igényeivel s nem rabolja el idejüket, pénzüket haszontalan semmiségek készítésével. Három hónaponként föl váltva kereszthimzésű és laposöltésű monogram album lapokat csatolnak a laphoz; színes kézimunkaképet s a Tündér Ujjak című iparművészeti ujságot külön mintalapokkal. Olvasói szórakoztatásáról is gondoskodik. Minden száma még négy nagy oldallal bővül: rajta kedves novellával, háztartási tudnivalókkal, szerkesztői üzenetekkel, melyek a jó tanácsok tár háza. E sok előnye mellett még nagyon olcsó is. Előfizetési ára, postán küldve, negyedévre egy forint tíz krajcár. Megrendelhető postautalvá-

és . . . kalaberezik. A partie megalakulása előtt csak ezt a rejtélyes kérdést halljuk: zsidósch, vagy alschósch? És az igenek számából megállapítatik a játék neme s kezdődik a szigoruan gavallérljáték. A szigorúság abban nyilatkozik meg, hogy addig senkinek sem szabad játszani, míg a szükséges valutát pénznemben elő nem mutatta. A gavallérság pedig a finom célzásokban, hunyorgatásokban stb. rejlik. Szóval olyan a játék, akár a budapesti mágnaskaszinóban s általában csak minden második játék végződik nézeteltéréssel és összeszólakozással. Ilyenkor a kibicnek egyenlítik ki az ellentéteket. Más kibicnek a száját kell tartania, de a jogászkibicnek előjoga van s ez a belebeszélés. Megnézni a szomszédok kártyáit, kivenni a játékos kezéből a sajátját s belebeszélni minden ütésbe, ez az ő hatás-körük. Sem szép szó, sem gorombaság el nem riasztja őket, ezt már magával hozza a kollegialitás s ennek a szép szónak a nevében tűrni kell mindent.

Vagyon azonban egy jó kibic is. Ez csendesen ül a játékos mellett, nem szólal bele a játékba, mert nem ért hozzá csak akkor szólal meg, a mikor valami lovagias ügy van a levegőben. Ilyenkor önérzetes gúnymosolyal beszél el, hogy ő egy izben az országos hülyeképzőintézet egész hallgatói karával megverekedett s három havi államfogházatot ült érte. De azért hajlandó szükség esetén bármikor megverekedni a szent becsületért, még ha kártya közben sértették is azt meg . . .

Gyurkovics.

kat, hanem abban, hogy nem marad idejük autonomikus teendőik teljesítésére.

Nos hát ha így áll a dolog, akkor az orvoslás módja nem az, hogy vegyük el tőlük, amit jól ellátnak, hanem az, hogy tegyük képessé a községeket oly munkaerők alkalmazására, a melyek az autonomikus föladatokat is eleget tehesenek. Ezt pedig úgy érhetjük el, ha az állam a községeket a saját közegeik által teljesített állami funkciókért megfelelő kárpótlásban részesíti; akkor majd tarthatnak a községek annyi munkaerőt, hogy panasza semmi irányban nem lesz ok.

Mindezekből pedig az az üdvösséges tanulság, hogy a szakember — még ha pártember is — a közigazgatás reformjára nézve csak olyan argumentumokat tud fölhozni, a melyek inkább az államosítás ellen, mint mellette szereznek híveket.

A városi költségvetés.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. október 4.

Megirtuk lapunk szombat este megjelent vasárnapi számában, hogy a város pénzügyi és gazdasági választmánya együttes ülésében szombaton délután tárgyalta a város jövő évi főszámvevőileg egybeállított költségvetését.

E költségvetést részletesen ma a következőkben ismertetjük:

Bevételek.

I. Igazgatás.

1. Fizetések visszatérítése:

a) Az árvaszék fentartási költségeinek visszatérítése a gyámpénztári tartalékalap jövedelmeiből 3000 frt.

b) Egy osztálymérnök, 1 számtiszt és 7 utkaparó fizetésének visszatérítése az utalpból 5065 frt.

c) Az anyakönyvvezetők fizetésének megterítése az államkincstárból 3330 frt.

d) Az alapítványi kezelő és ellenőr, valamint egy tanácsnok fizetésének visszatérítése

az alapítványi pénztárakból és a fogyasztási adópénztárból 2450 frt.

2. Késedelmi kamatok és végrehajtási költség 3000 frt

3. Illetőségi díjak 600 frt.

4. A nyugdíj-alap kamatai és a 2%-os évi nyugdíjjárulék 6830 frt.

5. A belvárosi háztulajdonosok által fizetett szemétkihordási-díj 6100 frt.

6. Bér a kizárólagos hirdetési jogért 200 forint.

I. Összeg: 30575 frt.

II. Községi vagyon.

A) Gazdaság és épületek.

7. Földberek 2380 frt.

8. Legelő-adó 2066 frt.

9. Házberek 14620 frt.

10. Kőszénbányabér 1212 frt.

11. Balokányi korcsmabér 425 frt.

12. Termesztmények, anyagok, bútorok, eszközök és fűeladás után 3880 frt.

13. Barmok eladása után 200 frt.

14. Az amerikai szőlőtelep jövedelme 3560 frt.

15. Városi lófogatok által teljesített fuvarok után 12410 frt.

B) Erdészet.

16. Faeladás és termények után:

a) Szálfák eladása után 6229 frt.

b) Szőlőkarók eladása után 2400 frt.

c) Tüzifa eladása után 13290 frt.

d) Apró erdei termények után 320 frt.

e) Erdészeti járulék 777 frt.

f) Házi szükséglet és különféle bevételek 11447 frt.

17. Kőbányabér 970 frt.

18. Homokbányabér 136 frt.

19. Erdei legelők bére 202 frt.

20. Gesztenyeszedési bér 60 frt.

C) Cselekvő tőkék kamatai.

21. Kamat a törzstőke, a regale kárta-lanítási kötvény és magán kötvények után 34705 frt.

D) Jogok és jövedékek.

22. Erdei vadászat 260 frt.

23. Alsó határbeli vadászat 280 frt.

24. Kövezetvámszedési jog 34000 frt.

25. Vasuti kövezetvám 18000 frt.

26. Helypénzszedési jog 63000 frt.

27. Fogy. pótlék hus után 10480 frt.
28. Fogy. pótlék bor után 14950 frt.
29. Telekátíratási díjak 11000 frt.
30. Szikvizadó és ásványvizadó 13900 frt.
31. Városi pótlék a szeszitalmérés adó után 12381 frt.

32. Részesedés az állami italmérés adó 1898. évi tiszta jövedelméből 15742 frt.

33. Házbérkrajcárok 41000 frt.

Állami kárpótlás 24829 frt.

II. Összeg: 371111 frt.

III. Községi tartozás.

34. Járulék a kincstártól a főreáliskolai tanulók tornaoktatásáért 200 frt. (Visszatérítendőül a főreáliskola belfelszerelésére az alapítványokból felvett kölcsön kamatai és törlesztési összegének).

IV. Vízvezeték.

35. A vízmű jövedelme:

a) 1436 házi vezeték után és az ipar-telepek után vízbér 17150 frt.

b) Építkezési vízdíj 300 frt.

c) Birságok és vízhasználati jogok 50 frt.

Egyéb jövedelmek:

a) Járulék egyes alapokból 3500 frt.

b) 5%-os vizadó 300 ezer frt állami adó után 15000 frt.

IV. Összeg: 36000 frt.

V. Közegészségügy.

36. Bevételek a temetők után 1500 frt.

37. Balokányi fürdő 1300 frt.

38. Halottszállítási díjak 1200 frt.

39. Vágóhidpénz 2000 frt.

V. Összeg: 6000 frt.

VI. Rendőrség.

40. Mértékhitelítési díjak 4800 frt.

41. Jövedelem a hidmérleg után 1200 frt.

42. Állategészségügyi birságok 60 frt.

VI. Összeg 6060 frt.

VII. Kegyuraság és jótékony célok előmozdítása, segélyezés.

43. Árvatartási költségek visszatérítése 2500 frt.

VIII. Iskola és közművelődésügy.

44. Beiratás és tandíjak, segély és egyéb jövedelem:

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Jogász élet.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

A mai jogászok nem egészen olyanok, mint mi voltunk, a régiek. Pedig azt hinné az ember, hogy az öröklump fogalmának e testet öltött alakjai ma is csak ép olyan szeleburdiak, mint apáik voltak. Első pillanatban azt hisszük, hogy így van s csak figyelme-sebb szemlélődés után jövünk rá, hogy bizonyos tekintetben haladtak, de vannak olyan követelmények is, melyekkel szemben hanyatlást mutatnak s csak az élet élvezetei mikéntjének tekintetében maradtak méltó utódai az elődöknek.

A jogászgeneráció a nemzet szívének, az arany fiatalságnak a zömét s bátran mondhatjuk, a javát teszi ki. Minden valamire való érettségizett emberke erre a mesterségre adja fejét is, minekelőtte a szívet már ugyis idehuzta a gyöngyélet sejtelve, melyről eladdig csak még folyton mesélni hallott, belekerül a schlamasztikába, a forrongó, folyton izgatott életbe s négy-öt-hat év alatt egyik bolondságot a másik után követi el — a legkomolyabb arccal, mert hát quasi élet föladatának tekinti azok végbevételét.

Édes, kedves emlékezet! Nekem legalább az, mert soha egy pillanatot sem sajnáltam még, melyet reminiscencia szárnyain az el-

mult szép életben töltöttem, bár nálunk nem oly intenzív a főiskolai élet, mint például a német egyetemeken. Németországban találunk 40-ed, 50-ed éves joghallgatókat, mert ott a Burschenschaftok által kifejlesztett testületi élet szelleme kiható a közéletre is s az egyetem végzett hallgatók egészen a halálukig számítgatják a semestereik számát s vidám poharazás közben még mindig Burschoknak képzelik magukat.

Nálunk az a nagy összetartás nincs meg s azért a főiskolai éveknél nincs is az a nagy szerepe a filiszteréletben. Mert hisz az együttműködés a választások, gyűlések, bankettek és bálók rendezésére terjed ki, — a párba-jokon kívül. Azonban ezek is mily kínosan eshetnek csak meg! Mennyi affér, összeszó-lalkozás, egetverő kiabálás nem esik meg addig, a míg valamit ez az össze nem férhető nép elhatároz. S ez a baj, hogy nálunk mindenki akar és indítványoz, ennél fogva mindenki a maga elmeszüleményét tartja okosabbnak s a végén kisül, hogy a gyűlésen, hol ötvenen vannak jelen, egy és ugyanazon tárgyban ötven indítvány tétellett . . . . . Tes-sék aztán eligazodni ezek közt.

* * *

Jóslást az akadémiai év mikéntjére rendszerint az elnökválasztásból lehet mondani. Ilyenkor pezsgőbb lesz a városi élet, mert ők visszatértek, elfoglalják helyeiket s kezdik a pártoskodást ősi szokás szerint. Az az mégse a szerint, mert ez évről-évre változik. Valami-kor K. jogász egy reggelen háromszor duel-

lált a jelöltje érdekében, a ki aztán fényesen meg is választatott. Ma? ma két különös jel-szó röpköd a levegőben. Érettebbek pártja és Komolyabbak pártja. Mitele csodabogár ez! Az első a fehérstollasok s a hallgatóság idő-sebb elemeiből alakultak, míg a vöröstollasok a fiatalabbak gárdáját képezik s célul tűzték ki, hogy az ellenpárt regresszív törekvéseivel szemben agresszív fellépésükkel a progresszív irányt fogják diadalra emelni. Haj s ezt a hajmeresztő programot te okoztad, óh Jog-filozófia!

A régi időkben, mikor még én is jogász voltam, egy választási kampány alkalmával sehogy sem akadt jelöltünk. A valamire való embereink közül senki sem akart kötélnék állni s így kényszerűségből megválasztottuk az Ön-érzetes párt jelöltjét. Ez a párt csupán egy tagból állott s ez az egy tag önmagát jel-öltte . . . . .

A következő évben igen derék elnököt választottunk, egyhangulag, minden küzdelem nélkül. Fájdalom, a streberizmus és irigység idő előtt kibuktatta szegényt az elnöki fotel-ből. Nehányan törzshívei, mint Napoleont tá-bornokai, elkísérték őt számkivetésébe is és kiléptünk a körből, hogy a következő év ele-jével ismét diadallal térjünk oda vissza, megvá-lasztván a saját jelöltünket. Óriási küzdelembe került, de sikerült. Ez éppen a követválasztási év után történt s ott szerzett kortestapasz-talainkat érvényesítettük. Folyt a bor özönnel. A vén Nádorban volt a főösszejövetel s a híveket onnét lepedőben kellett az önkéntes mentőtársulatnak hazaszállítania! Ez volt a

- a) Beiratási és tandíjak a községi elemi és a zeneiskolában, ugy a magánvizsgálati díjak 6200 frt.
 b) Járulék a kath. főgymnasiumtól a tornaoktatásért 400 frt.
 c) Beiratási díjak az iparostanonciskolába 3000 frt.
 d) Az alsó foku keresk. iskolában 1500 forint.
 e) A polgári leányiskolában 2700 frt.
 f) Segély és járulék az államtól, a pécsi ipartestülettől 900 frt.
 g) Iparengedélyek 600 frt.
 h) Zálogárverési telesegek és birságok 280 forint.
 i) Állami segély és a »Pécsi Takarékpénztár« jubileumi alapjának kamatai (a vincellériskola fentartására) 3000 frt.
 VIII. Összeg 18580 frt.

IX. Katonaügy.

45. Laktanyabérek, hálópénzek és egyéb katonai jövedelmek:
 a) Laktanyák bére 48623 frt.
 b) Gyakorlótér és lőszer őrtanya utáni bér 4304 frt.
 c) Átvonuló katonaság hálópénzei és jövedelem a méntelep után 531 frt.
 IX. Összeg 53458 frt.

X. Különfélék.

46. Jövedelem a fogyasztási italadók után 121300 frt.
 47. Különféle jövedelmek 500 frt.
 48. 1898. évi készpénzmaradvány 3 frt.
 X. Összeg 121803 frt.

Rendkívüli jövedelem.

49. Előlegek visszatérítése 5000 frt.

A bevételek összegezése.

- I. Igazgatás 30575 frt.
 II. Községi vagyon 371111 frt.
 III. Községi tartozások 200 frt.
 IV. Vizvezeték 36000 frt.
 V. Közegészségügy 6000 frt.
 VI. Rendőrség 6060 frt.
 VII. Kegyuraság és segélyezés 2500 frt.
 VIII. Iskolaügy és közművelődés 18580 forint.
 IX. Katonaügy 53458 frt.
 X. Különfélék 121803 frt.
 Rendkívüli bevétel 5000 frt.

legszebb választásunk, mert a következő már ismét olyan limonádészerű volt.

A választást közvetlen nyomon követi az ismerkedési estély és ezzel megkezdődik a lumpolás szakadatlan láncolata. Az ifjuság jelleméhez képest ezeknek a karaktere is évről-évre változik. Ez leginkább ki fog tűnni, ha két példát egymással szembeállítunk.

Feltűnnek előttem az ösök. Ma már mind nagyurak, akkor még valamivel kisebb urak. Ilyeneknek látom ma én is őket. Mert urak voltak. Nem szédelés új ruhákkal, melyek mint régiak adtak el — hanem valódi uraságok jártak a pécsi két tornyu épületbe. Hamisítatlan ősi magyar vér csörgedezett bennük s ki is mutatták az ősi virtust, ha kellett.

1887. év január havának egyik vasárnapján a reggeli mise után párosával bandukoltunk vissza a gimnáziumba, a szokásos prédikáció meghallgatására. A mint a hosszú, feltöltött teraszra értünk, a szomszédos Ribay-féle kávéház erkélyén is megindult az élet. Vagy tizen mozogtak ott, az éjszakát átdorbézolt jogászok. Eleinte szellemes kérdéseket intéztek hozzánk, melyekre válaszolni az időben erkölcsi érzetünk persze szigorúan tiltotta. Megbotránkoztak makacs hallgatásunk miatt s csakugyan kezdetét vette az ágyuzás. Az ezenközben neki bátorodott cigánybanda Rákócynak gyors ütemű hangja mellett hullott a gimnáziumi teraszra tömördek pezsgős és boros üveg és pohár, hatalmas harci kiáltások kíséretében. Öreg csöszünk, a vén osztálytö-

Összesen 651287 frt.

A bevételekkel szemben a jövő évi összes kiadás 828.936 frtban van előirányozva. A kiadások egyes tételeinek részletes ismertetését holnapi számunkban fogjuk közölni.

Hírek.

Pécs, 1899. október 4.

A divat.

Hogy mi a divat? Ki tudna vagy ki merne erre határozottan megfelelni. Hisz' annyi-féle csudálatos formát és diszítést lát az ember, hogy alig tudja ma már meghatározni, hogy ez divatos, amaz pedig kevésbé az. Azt szokták manapság hangoztatni, hogy minden szép és minden meg van engedve, a mi tetszik.

A sok szép és tetszetős közül kiválasztani a legjobbat: a divatlapok kötelessége. Alig huszhuszonöt esztendővel ezelőtt még a divatlapoknak hire sem volt. Az izléses öltözködés módját a szabók irányították s persze mindegyik a saját egyéniségét igyekezett érvényesíteni. Hogy ez vajmi sokszor izléstelen volt, talán mondani is fölösleges s divat ő felsége rá sem ismert teremtésére, ha az földköri utjából megtért.

Egy csapásra megváltozott ez a helyzet az első divatlap megjelenésével. Az asszonyok örömmel üdvözölték a még akkor nagyon is gyöngye csemetét, a mely az idők folyamán megizmosodott s nélkülözhetetlen kedvességével meghódította mindazok szívét, a kik a zsar-nok divat szeszélyességének hódolni akarnak.

A mióta a magyar viseletet száműzték s az egész világon nemzetközi a műveltek viselete: Magyarországot elárasztották a különféle idegennyelvű s különösen német divatujságok. Nagy volt ezeknek a veszedelmessége. Hisz' idegen szellemükkel asszonyaink lelki világát támadták meg s megbénították a magyarosság érzelmét, a melynek ápolása pedig első sorban is a nő kötelessége.

Érthető örömmel üdvözölték tehát az első igazi magyar női lap: a Divat Ujság megjelenését. Jóformán elüljáró beszéd nélkül köszöntött be s magyaros, takaros voltával annyira kedvessé tette magát, hogy sokan talán meg se tudnának nélküle lenni. A többi divatlapnak

nők, a hátával fedezett bennünket s biztatott hogy oda ne merjünk nézni. Hát mi apróbb csemeték nem is néztünk oda, hanem magunkba szállva gyorsan lépkedtünk egymás után be a nyitott kapun. Bezzeg az öregebbek! Ezeknek nem lehetett megtiltani, hogy oda ne nézzenek, minek következtében a fegyelem sulya alatt nyögő ifjui szivekben vágyak fakadoztak. Odavágytak a Ribay erkélyre s ők is szerették volna dobálni a — gimnáziumi tanárokat . . . . .

A sors különös intézkedését látom abban, hogy azóta ez az eset nem ismétlődött. A joghallgatóság becses figyelme az ily tüntetések tekintetében inkább a rendőrség ellen irányult. Megtörtént egy szép éjjelen, a mikor már én is ott voltam, hogy vagy hatvanan eget hasító ordítással sétálgattunk a király-utcában. Egyszerre csak megtámadott bennünket a 2 azaz két rendőrből álló éjjeli őrszolgálat. Egy pillanat s nem voltak ők már többé őrszolgálat, hanem szintén szelid tüntetők, szájukban égő szivarokkal, melyeket a vármegye jelenlegi buskomor aljegyzője dugott oda. Egyéb tekintetekben teljesen ártalmatlanokká téve, vittük őket föl a Ribay-erkélyre. Az atyafiak is vigan pezsgöztek, míg meg nem jelent a barnabajszu biztos, a ki elszabadította őket veszedelmesnek épen nem mondható helyzetükből.

Tehát a régiak még a békés polgárokba is belekötöttek, míg a mostaniak közös ellen-ségük, a rendőrség ellen fordulnak.

Most a legtöbb jogásznak a Royal kávéház a hazája. Ott van nappal éjjel a fiu

ugyanis nagy hibája volt, hogy a párisi és londoni drága és pazar öltözékekkel csak fölkel-tette a kevésbé módosak vágyódását, de mindennapi szükségletüket kielégíteni nem tudta. Az kell pedig a takarékos magyar háziasszony-nak első sorban, hogy a ruha olcsó legyen és — divatos, de ne olyan, hogy drága pénzen megcsináltatva: barátnei közül kiríjon vele, a kik irigységökben még azt mondják, hogy az a ruha divatját multa.

E lep számot vetett ezzel a követeléssel s a magyar nők középosztályát megtanította, hogy miképp készítsék el olcsón otthon a ruhájukat. Fáradozása sikerült. A polgári leányiskolában a tanítónők segítőtársa az ujság, mert szemléltető magyarázatai a kézimunkaórán nélkülözhetetlenek. Huszonnégyszer egy esztendőben, hónaponként kétszer jelent meg nyolcol-dalas nagy föllepje. A tiszta és nagy famet-szetű képek mellett bő magyarázó szöveg van figyelemmel a ruha legparányibb részére is, hogy könnyen lehessen utánozni. Munkájában megakad a fürge női kéz: ott van a minden számhoz mellékelt duplaoldalas nagy szabás-mintaiv. Ákom-bákomjai, szélteben-hosszában futó vonalai s a rajta levő betűk, számok és szavak csak a tudós férfinak érthetetlenek: az asszony, leányfürtös feje följe majol s biztos ujjal követheti a helyes szabás vonalát s ha mégis megtévedne: a szabásmintát körül-foglaló magyarázó szöveg helyes utra igazítja. Színes divatképe is van. Havonként mellékelik a laphoz s rendszeren öt-hat divatos ruhát vi-selő hölgy alakja van rajta. A divatkép tulsó oldalán divatos hajviselet van. A szerkesztőség csudálatos leleményességgel mutat be hónapon-ként öt-hat fészülködési módot. Az ujság gyakorlati eszejárására vall, hogy a kézimunka-mellékleten számol olvasóinak igényeivel s nem rabolja el idejüket, pénzüket haszontalan sem-miségek készítésével. Három hónaponként föl-váltva kereszthimzésű és laposöltésű monogram album lapokat csatolnak a laphoz; színes ké-zimunkaképet s a Tündér Ujjak című iparmű-vészeti ujságot külön mintalapokkal. Olvasói szórakoztatásáról is gondoskodik. Minden száma még négy nagy oldallal bővül: rajta kedves novellával, háztartási tudnivalókkal, szerkesztői üzenetekkel, melyek a jó tanácsok tár háza. E sok előnye mellett még nagyon olcsó is. Elő-fizetési ára, postán küldve, negyedévre egy forint tíz krajcár. Megrendelhető postautalvá-

és . . . kalaberezik. A partie megalakulása előtt csak ezt a rejtélyes kérdést halljuk: zsidósch, vagy alschósch? És az igenek szá-mából megállapítatik a játék neme s kezdődik a szigoruan gavallérjáték. A szigorúság abban nyilatkozik meg, hogy addig senkinek sem szabad játszani, míg a szükséges valutát pénznemben elő nem mutatta. A gavallérság pedig a finom célzásokban, hunyorgatásokban stb. rejlik. Szóval olyan a játék, akár a buda-pesti mágnáskaszinóban s általában csak minden második játék végződik nézeteltéréssel és összeszólakozással. Ilyenkor a kibicnek egyen-litik ki az ellentéteket. Más kibicnek a száját kell tartania, de a jogászkibicnek előjoga van s ez a belebeszélés. Megnézni a szomszédok kártyáit, kivenni a játékos kezéből a sajátját s belebeszélni minden ütésbe, ez az ő hatás-körük. Sem szép szó, sem gorombaság el nem riasztja őket, ezt már magával hozza a kol-legialitás s ennek a szép szónak a nevében tűrni kell mindent.

Vagyon azonban egy jó kibic is. Ez csendesen ül a játékos mellett, nem szólal bele a játékba, mert nem ért hozzá csak akkor szólal meg, a mikor valami lovagias ügy van a levegőben. Ilyenkor önérzetes gúny-mosolylyal észleli el, hogy ő egy izben az or-szágos hülyeképzőintézet egész hallgatói kara-val megverekedett s három havi államfoghá-zat ült érte. De azért hajlandó szükség esetén bármikor megverekedni a szent becsületért, még ha kártya közben sértették is azt meg . .

Gyurkovics.

nyon a kiadóhivatalban: Budapest, VIII. Rökk Szilárd-utca 4.

Szemlét tartottunk az immár hat esztendő ujság működése fölött s csakugyan elmondhatjuk, hogy a magyar asszonynak, leánynak nem csak hasznos és értékes lapja, hanem olyan vállalkozás, a mely megérdemli mindnyájunk dicséretét, mert a magyarságnak is javára van.

Napirend 1899. október 5-én.

Naptár: csütörtök, okt. 5. — Róm. kath.: Placid. — Prot.: Placid. — Görög-kel.: (szept. 23.) Iván. — Zsidó: Marcheswan 1. — Nap két 6 óra 7 perckor; nyugszik 5 óra 29 perckor. — Hold két 7 óra 14 perckor reggel; nyugszik délután 5 óra 42 perckor.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: derült, száraz, enyhe idő várható. Vármegyei állandóválasztmány ülése d. e. 10 órakor.

Megyei árvaházi igazgató választmány ülése d. e. 1/2 10 órakor.

Megyei nyugdíjválasztmány ülése d. e. 9 órakor. Színház: Az aradi vértanúk emlékére ünnepi előadás: »Rákócy Ferenc fogsága«, történelmi színmű

— **(A király nevenapja.)** A városháza tornyán, a vármegyházán, a püspöki palotán, iskoláinkon, középületeinken és társasegyleteink házáin nemzeti lobogók hirdették ma, hogy örömmünnepet ülünk, királyunk nevenapját. A székesegyházban délelőtt 9 órakor ünnepies misét pontifikált *Hetyey* Sámuel megyéspüspök fényes segédlettel. Ott voltak *Fejérváry* Imre báró főispán, *Tormai* Károly alispán, *Nendtvich* Andor dr. helyettespolgármester, *Jeszenszky* Lajos megyei árvászéki elnök, *Nagy* Jenő tiszti főügyész, *Darócy* Aladár dr. főispáni titkár, *Tróber* Aladár dr. főjegyző, *Salamon* József kir. tantelügyelő, *Schneider* István községi iskolai felügyelő igazgató, *Reeh* György tanácsnok, *Sávell* Kálmán kuriai bíró törvényszéki elnök, *Opris* Péter posta- és távirdaigazgató, *Dragonescu* Döme kir. pénzügyigazgató, *Zsolnay* György kir. főügyész helyettes, *Farkas* Károly csendőrfőhadnagy, *Kovácsfi* Kálmán főmérnök, továbbá igen sok a városi törvényhatósági bizottsági tagok közül is. A katonaságot a helyőrségi tisztikar teljes számban képviselte. Ott voltak nagyjokai *Udvarnok* Győző ezredparancsnok vezetése alatt a háziezred tisztjei, továbbá a 8-ik honvédhuszárezred és a 19-ik honvédgyalogezred tisztikara. Az iskolák növendékei a plébániatemplomokban reggel 8 órakor hallgattak ünnepi misét s iskolai szünettel ünnepelték meg a király nevenapját.

— **(A polgármester gyászja.)** Ma délután négy órakor temették el a József-utca 39. számú házból *Majorossy* János ügyvédet, volt városi községi bírót, *Majorossy* Imre polgármester atyját, impozás részvét mellett. A temetési szertartást *Magenheim* József belvárosi plébános végezte s a résztvevő közönség között ott láttuk *Fejérváry* Imre báró főispánt, *Aidinger* János orsz. képviselőt, *Lechner* János, *Spiesz* János, *Wurster* Antal és *Szeifritz* Antal kanonokokat, *Károly* Ignác apát-

plébánost, *Tormai* Károly alispánt, *Salamon* József kir. tantelügyelőt, *Sávell* Kálmán kuriai bíró törvényszéki elnököt, továbbá a *Rudolfinum* és *Mathessa* intézet növendékeit, az összes városi tisztviselőket, a községi iskolai tantestületet *Schneider* István vezetése alatt a vármegyei tisztviselők és a városi törvényhatósági bizottsági tagok közül többeket, a ciszterci, az irgalmas és ferencrendi rendházak tagjait és nagy közönséget. Ily impozáns részvét mellett kísérték ki városunk volt békebiráját az örök béke honába.

— **(A „Báttaszéki Kath. Leányegylet“)** folyó hó 8-án saját udvarhelyiségében és a »Király« vendéglő nagytermében könyvtára javára tánccal egybekötött zártkörű szüreti mulatságot rendez. Belépti-díj személyenkint 30 kr. kezdete délután fél 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a szüreti mulatság egy héttel később tartatik meg.

— **(A vértanúk emléke.)** A polgármester ma a következő rendeletet bocsájtotta ki: »T. bizottsági tag Úr. E hó 6-án félszázada lesz annak, hogy a nemzet legjobbjainak tizenhárom kiváló tagja, mert a hazát nagyon szerették, a minek szabadságáért küzdött vértanúi halált szenvedett. E szomorú nap évfordulóján mindenkor hálás kegyelettel emlékezett meg a nemzet az aradi tizenháromról, annál is inkább kell, hogy tegye ezt ezuttal, midőn ötvenedszer ünnepeljük »félisteneink« emlékéit. Városunk Tanácsa a közönség nevében a vértanúk emlékkövére kisorsút küldött s ez évforduló napján f. hó 6-án délelőtt 10 órakor gyászisteniszteletet tartat a belvárosi kegyurasági templomban, melyre a törvényhatósági bizottságnak tisztelt tagjait ezennel meghívja. Gyülekezés 1/2 10 órakor a városházán. Pécs, 1899. évi október hó 2-án. *Nendtvich* Andor s. k. h. polgármester.

— **(Püspökünk bérmantja.)** *Hetyey* Sámuel, megyéspüspök, ma indult a dombovári esperesi kerületbe bérmantjára. A püspököt utjában *Sipos* István püspöki szertartó és *Hanny* Gábor kanonok kísérik. Holnap Szakál községben bérmál a püspök; pénteken Kurdon, szombaton Döbröközön, hétfőn Gyulajóváncán, kedden Kocsolán, szerdán Szakcsón, csütörtökön Nakkon bérmál a püspök, ki bérmakörutját pénteken fejezi be a bérmálásnak Dombovárott leendő kiosztásával.

— **(Arany lakodalom.)** Az irgalmasok templomában egy előkelő pécsi házaspár tartotta aranylakodalomát. Ötven év óta élnek már együtt szeretetben, boldog meglegedettségben. *Rudolf* János és neje szül. *Schurm* Mária pécsi polgárok voltak az ünneplők, *Rudolf* Mária báttaszéki tanítóné, *Rudolf* Raj-

már kir. támf. hivatalnok, *Rudolf* János helybeli m. kir. százados és *Rudolf* Ilka szülei. Mi is tiszta szívből kívánjuk, hogy ötven éves együttlétüket toldja még meg a Gondviselés számos évvel, éljenek családtagjaik örömeire gondtalanul, egészségben.

— **(Ellenőrségi szemlék.)** Tegnap kezdődtek meg a Fejérváry-laktanyában az ellenőrzési szemlék a honvéd tartalékosok részére. Tegnap a szigetikülvárosban lakó tartalékosok jelentkeztek, ma a belvárosiakon volt a sor, holnap a budaikülvárosiak következnek és pénteken a bányatelepiek feletti ellenőrzési szemlék. A közöshadsereg ellenőrzési szemléi 10—13-án tartatnak a Frigyes laktanyában.

— **(Csörepedés a ferenciek utcájában.)** Tegnap este 8 órakor valóságos áradás volt a Ferenciek-utcája közepe táján. Egy vízvezetési cső repedt meg és óriási sugár alakjában szökött belőle a víz, úgy hogy rövid időre a közlekedés is megakadt. Most láttuk csak, hogy még nem oly nagy Pécsen a vízhiány mert még a Dunát másolatban is produkálják a Ferenciek utcájában. Hanem azért nem volna kár a vízvezetési csövekre jobban vigyázni, mert még pár ilyen csörepedés és akkor vajmi kevés víz marad a tartályokban.

— **(Tüzek.)** Siklóson nagy kazaltűz volt a napokban. *Guttman* István és *Klein* Károly, ottani lakosok kazla gyuladt ki és 450 forint értékben leégett. Hogy a tűz miből keletkezett, nem tudják. Magyar-Bolyban *Schisler* Konrád birtokán égett le egy kazal szalma. Itt sem tudták a tűz keletkezési okát kipuhatolni. Marázán a szőlőhegyen volt tűz, hol *Kovács* Sándor szőlőjében a présház gyuladt ki és égett le eddig még ismeretlen okból. *Hönig* Albertnek a József-hof pusztán levő birtokán mintegy 1000 forint értékű kazal lett a tűz martaléka. Ezt a tüzet egy cseléd gyermekei okozták, kik gyulával játszottak a kazal tövében. Végül Egyházbéren is volt tűz, hol *Timár* János birtokán égett le 220 kereszt buza. Azonban a gyanu az, hogy nem volt az már buza, csak alomszalma, mert a buzát már rég kicsépeltek és elhordták s a tűz csak az almot pusztította el. A tekintetben tehát, hogy család forog-e fenn, a vizsgálatot megindították.

— **(Postamester kerestetik.)** A somogy megyei Látrányon egy harmadosztályú postamesteri állás van üresedésben. Pályázati ajánlatok folyó hó 26-ig adandók be a pécsi posta- és távirda igazgatóságához.

— **(Áthelyezések a honvédséghez.)** *Csermák* Mihály másodosztályú százados és *Borsy* József főhadnagy, a Frigyes főherceg nevet viselő 52-ik gyalogezredtől a honvédséghez áthelyeztettek.

Legjutányosabban őszi és téli női kabátok,

gallérok, gyermek-felöltők, ruhakelmék, selymek

Kis Zsigmond divatáru-üzletében

szerezhetők be

Pécs, Széchenyi-tér, Takarékpénztári új palota.

— **(Uj közegészségi felügyelő.)** A belügyminiszter *Békéssy Géza* dr. belügyminiszteri fogalmazót közegészségügyi felügyelővé nevezte ki.

— **(Tilalom a kutyák ellen.)** A főkapitány ma hirdetményben tudatja az ebtartó gazdákkal, hogy kutyákat vendéglőkbe, kávéházakba, korcsmákba s más nyilvános helyekre és multságokra bevezetni még szájkosárral és pórázzal ellátva sem szabad. E tilalom ellen vétők 50 krajcártól 50 forintig terjedhető pénzbírsággal büntetnek.

— **(Házasság.)** Csepini *Adamovics Iván* cs. és kir. kamarás, országos képviselő, *Cseh Ervin* horvát miniszter fogadott fia, vezette oltárhoz *Vestphalen-Fürstenberg* Teréza grófnőt. A lakodalmi vendégek között voltak *Cseh Ervin* miniszteren kívül *Pejacsevics Tódor* dr. eszéki főispán és neje, szül. *Teleky Lili* grófnő is.

— **(Tifusz Kaposvárott.)** Kaposvárott a város mélyebb fekvésű részén a has-tifusz járványszerűleg fellépett. Eddig 18 megbetegedés történt s a hatóság megtette az óvintézkedéseket a járvány tovaterjedésének megállítására.

— **(Lopott a szeretőjének.)** *Schneider* Katalin, bikali lakosnő, szállást adott pár napig *Sós Julianna* nevű ismerősének. *Sós Julianna* pedig azzal hálálta meg az asszony vendégszeretétét, hogy egy csomó drága ruhá-neműt ellopott s azután Dombóvárra szökött. Mikor elfogták azt vallotta, hogy azért lopott, mert a szeretőjének akart szerezni a lopott

ruhák árából pénzt. A szerelmes leányzót, kit lopásra vitt a szerelem, letartóztatták s majd a bíróság fog felette itélkezni.

— **(A veszett macska áldozata.)** Mohácson még augusztus havában megmarta egy macska *Armbrust* Nándor odaváló iparost. A macskát akkor az állatorvos felboncolta és egészségesnek találta. Most azonban csaknem két hónap mulva *Armbrust* különös betegség tünetei mutatkoztak. A szerencsétlen embert felszállították Budapestre a Högyes-intézetbe.

— **(Hirtelen halál.)** *Seifensieder* János árpádi lakos — mint értesülünk — tegnap estefelé hazaérkezve a mezőről, hirtelen rosszul lett s még mielőtt segínyt nyujthattak volna neki összerogyott és meghalt. Valószínű, hogy hirtelen halálát szívizélhüvés okozta. A halál tuajdonképeni okának megállapítása végett a járási orvos a helyszínére utazott.

— **(Eljegyzések.)** *Bartha* Kálmán, pancsovai törvényszéki jegyző, eljegyezte *Románec* Erzsikét Pancsován. *Bartha* Kálmán ezelőtt pár évvel a pécsi törvényszéknél volt joggyakornok s lapunkban akkortájt több ügyes tárcája is megjelent. — *De Angelis* Ábrahám Gyula Pincehelyről eljegyezte *Késmárky* Vili-két Vásáros Dombón.

— **(Halálozás.)** Özvegy *Sirisaka* Andrásné szül. *Laky* Rozália, életének 72-ik évében tegnap Bogdásán meghalt. Temetése holnap (csütörtökön) délután 3 órakor lesz a bogdásai plébániaházból. Az engesztelő misét ugyancsak holnap délelőtt 9 órakor tartják

lelkiüdvéért az ottani templomban. Az elhunyt matróna a pécsi *Sirisaka*-család feje volt, ki-ben *Sirisaka* Andor, pécsi községi népiskolai tanító és *Sirisaka* Ignác, bogdásai piébános, édesanyjukat gyászolják. Az elhunyt itt élt családja körében Pécssett, csak két éve, mikor Ignác fia plébános lett, költözött ki ő is Bogdására, hol most szerető gyermekei körében jobblétre szenderült. — *Kemény* Bernát, a kaposvári *Kemény* B. és fia gabonakereskedő cég főnöke, Kaposvárott életének 81-ik évében meghalt. Az elhunytnek — ki 54 évet élt házasságban — temetése nagy részvét mellett történt meg.

— **(Becsapott gazda.)** Valóban megbotránkoztató mérveket kezd ölteni a családoknak az a vakmerő módja, melylyel néhány iparlovag vállalatuk sikerét a nép fiainak jóhiszeműségére és tanulatlan voltára építve, csalásaikat véghez viszi. A napokban történt ismét egy ilyen eset Szabolcson, ahol *Komor* János odaváló gazdát alaposan becsapta valami körmönfont *Somoskeőy* utóda. Ugy történt a dolog, hogy *Komor*hoz a napokban beállított egy kifogástalan eleganciával öltözködött uri ember, a ki sorsjegyeket kínált megvételre a gazdának. A gazda eleinte vonakodott a sorsjegyekből vásárolni, de midőn az uri ember kijelentette, hogy nem kell a sorsjegyekért járó husz forintot egyszerre megfizetni, fizetheti azt részletekben is, csupán öt forint foglalót kell adni, ráállt a gazda az alkura s kifizetvén a foglalót megvette a sorsjegyet. Midőn az uri ember már rég eltávozott

tását. Az inas biztosította, hogy a kisasszony nagyon fog örülni.

Fölsietett a lépcsőn és csöngetett. Azt hitte, hogy valami szobalány ajtót fog nyitni. E helyett belülről megszólalt egy hang: szabad!

Gertrud megnyomta a kilincset és benyitott a kis hálókabinba, még pedig a legsajátszerűbbe, mindazok közül, aminőket eddig látott.

A pamlag helyét egy közönséges láda pótolja, amely egy elnyűtt perzsa-szőnyeggel volt betakarva, a mosdóasztalt egy másik, valamivel kisebb láda képviselte, amely himzett orosz és morva zsebkendőkkel volt teleaggatva. Egy igen nagy, barnásvörös színű és aranyszélű salátás tál volt a mosdó-edény, a szappantartó szerepére meg egy néhai meiszeni porcellán-csésze elárvult alsótányérja vállalkozott. Ehhez hasonló exotikus holmi volt még több is a kis szobában.

Boschka egy XIV. Lajos korabeli faragott faágyban feküdt, közelében pedig két ur ült, hasonló székeken. Az egész bútorzatot két évvel azelőtt egy mosónőtől vette. *Boschka* Fontainebleau-ban ötven frankért és tizennégy napi munkával az ágyat és a székeket szép zöld színre festette át, hogy annál tetszetősebbek legyenek. *Braun* ur ült, *Flaubert* »Szent Antal«-ját tartva kezében, amelyből felolvasott. A másik széken a fiatalos költő, *Gaston de St. Prix* pihent. Gertrud csodálkozással nézte ezt az érdekes triót.

— Hogy van? Nagyon örülök, hogy láthatom! — kiáltott feléje *Boschka* és kezét nyujtotta. Gertrud nem tudott magához térni meglepődéséből, mert sehogy sem

— Meglesz a pénz — mondta a leány, a kinek hirtelen pompás ötlete támadt.

— Hiszen ma la mi caréme van. — jutott eszébe. *Tarka* kinézésű kötényt vett fel, a milyent az olasz utcai énekesnők viselnek, nagy fehér kendőt kötött a fejére, óriási rézkarikákat akasztott a fülcimpáiba. Mikor mindezzel elkészült, türelmetlenül nógatta a poétát.

— Jöjjön, jöjjön St. Prix.

— Mit akar megint elkövetni? — kérdezte a gitárdalosa.

— Sorba járjuk azokat a házakat, a hol művészek laknak. Olasz dalokat énekelek, maga pedig a gitáron kísér. A bohém népség megismer bennünket, jót kacag az ötleten s hull a pénz, mint az áldás. Mondja, nem remek gondolat ez?

Betértek mindjárt az első házba. *Boschka* rákezdet a dalra: »sul mare lucida« . . .

Ablakok nyitak, volt taps, kacagás, kérdezősködés, hullott a pénz mindenünnen: rézdarab, ezüst, sőt elvéte még arany is.

Április végén beköltözködött Gertrud az új otthonába és belépett *Hudry Menos* akadémiájába, amint *Lo-sonczy* tanácsolta volt neki.

Komor egyik szomszédjának megmutatta a vásárolt sorsjegyet, melyről azonban legnagyobb meglepetésére kistült, hogy az nem egyéb egy közönséges sorsjegy hirdető cédulánál. Komor János természetesen azonnal jelentést tett az esetről a hatóságnál, mely most keresteti a csalót. Valószínű azonban, hogy nem fogja elcsipni, mert nem lehetetlen, hogy az iparlovag azóta már eljutott a fővárosba. Ott aztán az ilyen alakokat hiába is keresik.

— (Az erdészeti bizottság ülése.)

A vármegyei erdészeti bizottság f. hó 7-én szombaton délután 3 órakor a vármegyeházán ülést tart, melynek tárgya: a kör-erdőri területek szervezése.

— (Tolvaj juhászlegény.) Simonits József görcsönyi gazdaember panaszt emelt a községi elöljáróságnál, hogy juhásza Kocsis József baranyamegyei illetőségű legény juhából három darabot ellopott s azokat eladta. A megindított nyomozásnak sikerült a tolvaj szőkevény juhászlegényt elfogni, akit a lopás miatt feljelentettek a bíróságnál.

— (Világgá ment.) Baranyai Andrásné szül. Fősze Julianna ózsáki cseléd-asszony meghasonlott önmagával és családjával olyannyira, hogy mindenkit és mindent otthagya, világgá ment. Főlnőtt gyermekei a napokban följelentették az esetet a központi járás főszolgabírójának és arra kérték, hogy eltünt édes anyjuk köröztetését rendelje el. A 45 éves, szőke asszonyt most országszerte körözik, aki valószínűleg — mint a gyermekei mondják — elemésztette valahol magát.

— (Korcsmába járó kisdíákok.)

Els zomorító állapotok uralkodhatnak Vasason, mert miként értesülünk ott még az apró normalisták is, a még olvasni, írni alig tudó apró-cseprő kis emberké is a korcsmákba járnak mulatni. Ugylátszik, hogy a vasasi bányatelepen nagy világi gondolkozásuk nem csak a kis diákok, hanem maguk a tanítók is, a kik ezt eltűrik és megengedik. Azt tudtuk eddig, hogy vannak miniszteri rendeletek, szigorú iskolai szabályok, a melyek a tanulóktól a korcsmák látogatását megtiltják, de a mint látszik Vasason nagyon szabad gondolkodás uralkodik és a miniszteri rendeleteknek is fittyet hánynak. Ugy bizony vasasi »hazám reményei«, te kedves »bányatelepi ifjuság« talán mégis jobb volna a leckéket tanulni, mint a szőlő nedűt, vagy az árpalét szűrőcsölgetni!

— (Eltört közkut.) A király-utcán ma délelőtt a boltív közzel szemben valóságos kis árvíz volt néhány percig. Egy a Kosuth-utca felől jövő bérkocsis véletlenül neki szaladt a közkut borító faburkolatnak s eltörte a vezető csövet, minek folytán a viz karvastagságu sugárban szökőkut módjára lövellt ki a vízvezetékéből. A dolgról nyomban jelentést tettek a mérnökségnek, mely intézkedett a közkut elzárása iránt. A vigyázatlan kocsist pedig feljelentették a rendőrségnek.

— (Legszebb és kitűnő jóságu)

színházi, látcsövek valamint a legjobb orrszorító csak Schönwald Imre ékszerésznél kaphatók Pécsen, Hattyu épület.

Művészet, irodalom.

A férj vadászni jár.

Vigjáték 3 felvonásban.

Írta: Georges Feydeau. Fordította: Mihály József. Bemutató előadás 1899. okt. 3.

Nem szeretjük magyar színpadon a francia trágárságokat, mert tagadhatlanul veszélyeztetik a színpad erkölcsnemesítő missióját, azt a célt, melyet nálunk a színház hivatva van követni. Viszont azonban nem zárkozhatunk el annak kijelentése elől, hogy közönségünk (mely végre is úszva az áradattal szintén hódol a századvégi szellemnek) szívesen megnézi a sziporkázó élcekekkel, finom humorral s valódi francia elmésséggel megírt vigjátékokat, még ha van bennük — pikantéria is.

Feydeau-nak „A férj vadászni jár“ című vigjátéka azokból a francia színpadi termékekből való, melyek menten elárulják, hogy írójuk szellemes ember, ismeri a párisi életet, s a mi fő, ki tudja aknázni a helyzet komikumát olyannyira, hogy a közönséget folytonos érdeklődésben tartja; Feydeau nem alkotja maga erőszakkal a helyzeteit, nem erőlteti a humort, s nem megy a végletegekbe, hanem megelégszik azzal, hogy a természetes, szinte önmagától kínálkozó pozíciókat röviden, szellemesen és kellő humorral dolgozza fel.

A vigjátéknak alig van tulajdonképeni cselekvénye, s ami van az csupa bonyodalom, melynek azonban mindegyike valóságos tárháza a kacagtató finom humornak, s annak a pikantériának, melyet nem hatáshajhászattal, vastagon tálal fel Feydeau, hanem azzal az eleganciával, mely a jó francia színpadi termékeknek elvitázhatatlan sajátossága. Darabjának pikantériáját úgy el tudja rejteni a szerző, hogy nem hat kellemetlenül, csupán fűszerét képezi a darab cselekményének, eltekintve

MÁSODIK KÖNYV.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

— Ne legyenek mellettem más Isteneid — mondta a művészet Génusza.

De Gertrudnak volt a szerelem és az arisztokratikus előítélet.

Ez volt az oka, hogy a nagy szorgalom dacára sem érzett valami odaadó vonzalmat a művészet iránt, de azért gögösen ragaszkodott hozzá, mert életcéljává lett, hogy az ecsettel keresse meg kenyerét.

A nagy magányosságban rokonszív után vágyakozott. Óvatosan keresgélt, hol találna egy igaz barátját. A tulságosan tartózkodó és szemérmes leányok rendszerint unalmasak voltak és tehetségtelenek. A szabadabb társaságában kezdetben jól érezte magát Gertrud. Elmés, bohó, csupa kedély és csupa szép lányok voltak ezek, regényes multtal. Az életfilozófiájukat azonban sívárnak tartotta Gertrud és nőies mivoltát sértette a szabad beszédük. Meg az sem tetszett neki, hogy mindegyik leánynak volt valami barátja, akivel vasárnap délutáni falusi kirándulásokra ment. Mikor Losonczy-nak elmondta e tapasztalatokat, a mester mosolyogva adott neki igazat.

— Ez már így van, édes gyermekem. A tehetség és a könyelműség édes testvérek.

Majd, amikor észrevette, hogy Gertrudot fájdalmasan érintette ez a mondása, hirtelen hozzátette:

— De kivétel is van leányom, — s tiszteletteljesen megcsókolta a kezét.

Getrud elpirult s Boschka után kérdezősködött, aki már nem igen járt a műterembe.

— Nagyon mostohán bánik az iskolámmal — mondta Losonczy. Nagyon hóbortos a leány, azt hiszi, hogy az én szigorúságom meggátolja a tehetségének szabad fejlődését. Egyébként, hogy az előbbi beszélgetésünkre visszatérjek, ő a második kivétel. A tehetsége ugyan meg sem közelíti az önét, kedves gyermekem, de azért sokra viheti, rendkívül talentumos, szellemes és aranykedélyű leány és mégis feltétlenül tisztességes.

Gertrud föltette magában, hogy Boschka-t fölkeresi. Mikor azonban a műterem ajtajához ért, ezt bezárva találta. A kapus aztán fölvilágosította, hogy Dolezsal kisasszony rosszul érezte magát és most a lakásán fekszik.

— Szegény! — mondta Gertrud résztvevőleg. Elkérte a lakás címét, azután gyorsan elsietett, hogy minél hamarabb Boschka oldalán lehessen, hogy vigasztalhassa és ápolhassa.

Boschka a rue Madame egy nagyon sötét és nagyon szomorú házában lakott.

Gertrud a ház kapuja előtt bámészkodó inastól megkérdezte, hogy fogadhatja-e Dolezsal kisasszony a látoga-

attól, hogy a színpadon a pongyola netovábbjában mutat be három férfit. Ez azonban — bár magában véve frivolitásnak szinte trágárságnak látszik — nem egyéb mint önkéntelen megnyilatkozása annak a párisi szellemnek, mely a francia vígjátékokat (melyek elvégre is francia színpadra készültek) már régóta jellemzi.

„A férj vadászni jár“ című vígjáték a meséje, mely mint már elmondottuk a helyzetek láncolata, egyébként azonban csupa bonyodalom, körülbelül a következő: »Gustave Moricet orvos (Könyves Jenő) nagyban udvarol Duchotel tőkepezés feleségének Leontine-nek (Hadrik Anna) s arra kéri, hogy látogassa őt meg legény lakásán. Leontine erről azonban hallani sem akar mindaddig, míg a férje hű hozzá, s így Moricet igyekszik mielőbb gyanuba keverni Duchotel (Sebestyén Géza) mi végre Gassagne (Németh) önkéntelen segítségével sikerül is neki. Gassagne — ugyanis — az az ur, kivel Duchatel állítólag vadászni szokott, ki azonban Leontine kérdésére őszintén bevallja, hogy sohasem vadászott Duchatell ural. Erre Leontine elhatározza, hogy megcsalja férjét s elmegy az orvos lakására. Ugyanabban a házban lakik azonban Gassagne-né, kinek Duchatel ur a szeretője. Gassagne ur pedig, ki a férji rafinéria quintessenciája — arra vesztegeti az idejét, hogy feleségét — kitől válni akar, hűtlenségén kapja, mi végre Bidois rendőrbiztos (Delli) segítségével sikerül is. Gontran Morillon (Nádasy József) is egyik számot tevő tagja a darab meséjének. Ugyanis azzal, hogy a nála levő kulcs segítségével behatol Moricet lakásába, hol ezelőtt kedvese lakott, ahol azonban éjnek idején ott találja most nagynénjét Duchatel asszonyt. Nagyban emeli a helyzet komikumát az, hogy Duchatel ur orvost keresve Moricet barátja lakásába téved, viszont, hogy Gassagne ur rendelete folytán kutató rendőrök éjjeli pongyolában Moricet urat tartóztatják le, Duchatel ur pedig a rendőrség elől menekülve Moricet lakásába ugrik s ott — szintén pongyolában lévén, Moricet pantalonját kapja magára. Ez a pantalló képezi aztán azt a szálát, melyen a bonyodalom megoldása lóg. Duchatel ur kénytelen bevallani bűnösségét. Duchatellé asszony azonban nem akar megbocsátani és válást követel mindaddig, míg csak Gontran Morillon meg nem fenyegeti, hogy ha meg nem bocsájt nagybátyjának, akkor kénytelen lesz elárulni Leontinénak Moricet ur lakásán tett éjjeli látogatását, mire aztán Leontine is engedve, kibékül férjével. Gontran Morillon azonban még olyan kitűnő gyerek is, hogy nemcsak nagybátyját és nagynénjét menti ki a hinárból, hanem kész Gassagne uron is segíteni, amennyiben a rendőrbiztos előtt kijelenti, hogy ő volt Gassagnéné lakásán.

Tagadhatlan tény az, hogy gyöngé előadásban nem igen élvezhető ez a darab, mert a gyors egymásutánban következő jeleneteknek fennakadás és késelem nélkül kell egymást követni, különben szakadozottá, élvezhetlenné válik a vígjáték.

A tegnapi előadásra azonban bátran rámondhatjuk, hogy pompás volt, s külön elismeréssel tartozunk a rendezőnek, Könyves Jenőnek, kinek fő érdeme a tegnapi tapasztalt kitűnő összjáték. A szereplők mint a vízfolyás tudták szerepeiket, egymás szájából vették ki szinte a szót, s egy sem volt közöttük, ki igénybe vette volna a sugót. Hadrik Anna (Leontine) valósággal elragadta a közönséget,

rutinrozott, bájos játékaival, mely színpadunkon a drámai személyzet körében első helyet biztosít neki. Olyan kedvesen s mégis annyi huncutériával játszotta el szerepét, hogy a sokszor megújuló tapsra valóban rászolgált. Méltó partnere volt Könyves Jenő (Moricet), ki könnyedén, nagy gyakorlattal s oly kitűnően alakította szerepét, hogy a közönség zajosan megtapsolta. Kitűnő volt Sebestyén Géza Duchotel ur szerepében. Sebestyén Géza, fiatal s nagy tehetségű színész, kinek legjobb tulajdonságai közé tartozik az a kifogástalan elegancia, melylyel szerepeit eljátsza. Közönségünknek már ma kedvence a fiatal színész, ki még sok elismerést fog nálunk aratni. Kifogástalan volt Németh János Gassagne szerepében, kit pompás játéka mellett ügyes s kacagtató maszkjáért is dicséret illet. Nádasy Józsefnél jobb Gontran Morillot nem is kívánhattunk volna. Szerepét, mely igen hálátlan különben, igen jól játszotta meg, sőt ami kevés színésznek sikerült volna a szerep epizodikus volta miatt — tapsot is aratott. Bidois rendőrtiszt szerepét — melyet a színlap szerint Kiss Józsefnek kellett volna játszani, — Delli Lajos játszotta meg s így erről a szerepről nem szólunk, mert szinte bántó volna, a mi Dellinkről az ilyen csekély szerepben bírálatot mondani. Dicséretet érdemel még Nagy Vilma a grófné házmesternő szerepében; N. Takács Jolán igen csinosan játszotta el a szobaleány rövid szerepét.

Általában pedig dicséret illeti az összes szereplőket azért, hogy a vígjáték kissé pikánsabb részletein kivétel nélkül mindannyian kellő könnyedséggel siklottak át, mi különben Tiszay Dezső direktor érdeme is, ki hozzánk oly társulattal jött, melynek drámai személyzete teljesen kielégíti kényes izlésű közönségünk igényeit.

Horkai Elemér.

○ Pécsre megszökött kardalos. Ily cím alatt néhány ujság foglalkozik Zajonghy Elemér kardalosnak a szökésével a ki jelenleg a pécsi színtársulatnál működik. Nincs tulajdonképen az egész dologban semmi, azonban az ilyen históriákat olyan szépen fel lehet fujni, hogy a mellett hogy érdekessé válnak, még elég kellemetlenséget is okozhatnak. Mint autentikus forrásból értesülünk, Zajonghy Elemért, Tiszay Dezső színgazgató még Deésen szerződtette, sőt előleget is küldött neki. Az egész nyáron át Bölönyi a kolozsvári nemzeti színház igazgatója — ki tudta, hogy Zajonghy Tiszayhoz szerződött mi intézkedést sem tett ez ügyben s így Tiszay Dezső, kinek Zajonghy megírta, hogy őt a kolozsvári színháznál felmentették, teljes jóhiszeműséggel szerződtette a kardalost. Zajonghyval egyidejűleg egy levél érkezett Tiszay Dezsőhöz Pécsre, melyben értesítik, hogy Zajonghy Elemér szerződésszegő és megszökött. Ez azonban nem valószínű, mert az állítólagos szerződésszegő kardalos már a nyáron elszerződött Bölönyitől Tiszayhoz, sőt módjában lett volna az elszerződés ellen Bölönyinek már akkor is tiltakozni, midőn Tiszay néhány héttel az idejövetele előtt közölte társulatának névsorát. A kétségtelenül furcsa esetről Tiszay Dezső azonnal jelentést

tett az országos színész egyesületnek, mely a dolgot bizonyára Tiszay javára fogja eldönteni, kit még akkor sem terhelhet felelősség, ha Zajonghy Elemér tényleg megszegte volna a szerződést.

Folyó sz. 7. Idénybérlet 7. sz. Páratlan bérlet.

Nemzeti Színház.

Csütörtök, 1899. október 5-én.

»Tizenhárom.«

Költemény, írta dr. Várady Antal, szavalja Liebhárd József joghallgató.

A vértanuk emléksobrának megkoszorúsása a jogakadémiai polgárok által.

Allegorikus képlet. (Rendező: Tiszay.) És végül:

II. Rákóczi Ferenc fogsága.

Történelmi színmű 5 szakaszban. Írta Szigligeti. (Rendező: Könyves.)

SZEMÉLYEK:

Zrinyi I.	B. Polgár F.	Knitellus	Németh J.
Rákóczy	Bakó L.	Bercsenyi	Sebestyén G.
Károly	Pásztor J.	Vay	Vojnits
Amália	Hadrik A.	Követ	Kőszegi
Kolonits	Bátosi E.	Kamarás	Virgay B.
Loungevall	Sarlay K.	Solari	Kiss J.
Lehmann	Delli L.	Kristóf	Nádasy J.
Olivér	Baróthi I.		

Péntek, okt. 6-án egészen új díszlet és jelmezkiállítással, páros bérletben itt először:

A görög rabszolga.

Sidney hires operettje.

Vidéki hátralékosainkat tisztelettel kérjük, sziveskedjenek hátralékaikat mielőbb beküldeni.

Törvénykezés.

§ Csőd elrendelések. Csak a napokban rendelte el a pécsi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság Raab Gábor ellen a csődöt s ma már ismét újabb csőd elrendeléséről értesülünk, Wallfisch és Löwy bejegyzett gabonakereskedő cég ellenében történt a csőd elrendelés. A csődbiztos Porgess Miksa dr. kir. törvényszéki bíró, tömeggondnok Szuly János ügyvéd, helyettese Deutsch Antal dr. A követelések november 15-ig jelentendők be. Az alig 2 éve fennálló cég 20.000 frt passívával lett fizetésektelen. A főszámolás tárgyalására november 25-ét a csődválasztmány választására november 28-át tűzték ki.

TÁVIRATOK.

— A király nevenapja. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Bécsben és Budapesten a király nevenapját a szokásos módon, nagy fényvel ünnepelték ma meg.

A PELLÉRDI URADALOM megnagyobbított tehenészetéből a legkitűnőbb minőségű **tiszta fölözetlen tejet** literenként 8 krajczárért **házhöz szállítani** vállalkozik.

Megrendeléseket készséggel fogad el az uradalmi intézőség.

— **A pénzügyminiszter Bécsben.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Lukács László pénzügyminiszter ma Bécsbe érkezett.

— **Egy szerkesztő megbízása.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Párisból írják, hogy a „Republique“ szerkesztője Le Creusotba érkezik, még pedig, mint általában hiszik, hivatalos és döntő megbizatással.

— **A transvaali háború.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Londonból írják, hogy a búr haderőnek a natáli határt fenyegető előnyomulása hirtelen megakadt. A nagyszámu haderő nem tarthatja magát hosszabb ideig azon a vidéken, mert kevés a takarmány.

Bloemfonteinből jelentik, hogy az angol csapatok Kimberley mellett átlépték Oranje szabad állam határát.

Londonból jelentik, hogy a Transvaalal való tárgyalások folytatására és a viszály békés elintézésére nincs kilátás, ha csak Transvaal el nem fogadja az angol javaslatokat.

— **Sztrájkoló fuvarosok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Antwerpenben a sztrájkoló teherfuvarosok megtámadtak néhány járművet. A rendőrségnek, melyet a sztrájkolók revolverlövésével fogadtak, fegyverhez kellett nyúlnia. Nehány rendőrtisztviselő a dulakodásban megsebesült. Sok sztrájkolót letartóztattak.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. okt. 4.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, májusra: 8.38; őszre: 8.79. — Tengeri: 4.92. — Rozs: 6.66. — Zab: 5.06.

Az értéktőzsdén az árak a következők: Osztrák hitelrészvény: 361.80. — Magyar hitelrészvény: 366.50 — Államvasut: 332.00.

Hirdetések.

Bécsi bevásárlásaiból

VELEDICS LINA

divatárusnő hazaérkezett s nagyválasztéku

legujabb
párisi és bécsi kalap-
modelljeit

a n. é. vevőközönségnek ajánlja.

Legjutányosabb árak!

Bayer Ferencz

PÉCSETT,

Széchenyi-tér 8. sz., Piacsek-féle házban.

Van szerencsém a t. kávéfogyasztó közönséget figyelmeztetni, hogy alkalmam volt egy nagyobb mennyiség

amerikai kávét

direct Cuba szigetéről

importálni, mely kitűnő minőség Pécssett még máig — kivéve nálam jelenleg — nem volt kapható.

Továbbá ajánlhatok:

Finom és valódi Jamaica- és Ananasz-rumot, orosz, chinai és hollandi teát, francia pezsgő és Tricos cognac, galíciai likőrök és csemegeborok, prágai sódar, szalámi, sajtok, Cabos-féle tea-sütemény, finom hazai szőlő stb.

MESTRITS JENŐ

épület és műlakatos

Király-utca 38. sz. **Pécssett** Percel-utca 35. sz.

Ajánlja jól berendezett üzletét mindennemű

épület- és műlakatos munkák,

erkély-, sár-, lépcső- és kerítés-rácsoszatok, valamint vaskapuk és csillárok vertvasból, továbbá biztonsági záruk és rekeszek, zajtalan görredőnyök, ponyvagépezetek, villamos csengők, vízvezeték és angol closett-berendezések, a legkitűnőbb asztal-tűzhelyek, központ fűtő (central) kályhák, mindennemű díszítőmunkák vert vasból való rajz- és stilszerű elkészítésére a legszolidabb kivitelben.

Segédgépek javítását s egyáltalán minden e szakmába vágó munkát elvállalok.

Midőn üzletemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlom, előre is biztosítom **árain versenyképességéről**, valamint gyors és pontos kiszolgálásról.

Tisztelettel

Mestrits Jenő.